

Toelichting op de eerste kanttekening:

1 Een opleiding moet obv dit voorstel kiezen tussen een samenhangend geheel van ofwel OE ófwel ELU. Optimale flexibiliteit wordt juist bereikt als per eenheid kan worden bepaald of deze leerwegaafhankelijk kan worden behaald of niet. Laat het onderscheid tussen OE en ELU vervallen, hanteer 1 begrip (bijv. 'eenheden'). Voor elke eenheid moet het doel vastliggen, en moet bepaald zijn of dit doel leerwegaafhankelijk mág worden bereikt (zo ja: student kan dus kiezen voor volledig eigen route, volledig aanbod volgen of een tussenvorm). Zo bieden we optimale flexibiliteit voor alle doelgroepen. Zie bijlage voor toelichting

Het verschil tussen eenheden van leeruitkomsten (ELU) en onderwijseenheden (OE) is m.i. onnodig complicerend. De keuze voor of het een of het ander beperkt flexibiliteit, terwijl het bedoeld is om flexibiliteit mogelijk te maken.

De definitie van ELU en de inbedding van ELU in het wetsvoorstel gaan uit van leerwegaafhankelijkheid. De mogelijkheden tot sturen van het eigen leren en toetsen (leerwegaafhankelijk) zijn een positieve ontwikkeling, maar het of-of karakter van de wet is problematisch. Een opleiding (of opleidingsvariant) moet op basis van dit wetsvoorstel kiezen tussen ofwel een samenhangend geheel van onderwijseenheden (OE) OE ófwel een samenhangend geheel van ELU, wat zorgt voor inflexibiliteit.

Wat OE en ELU gemeen hebben is dat het doel (wat student na afronding moet kunnen) vastligt. Het verschil zit in onderwijs en toetsing: een vast aanbod (OE) of leerwegaafhankelijk je eigen route (ELU) volgen. Neem het daarom zo in de wet op dat elke opleiding bestaat uit *een samenhangend geheel van eenheden gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooit dient te beschikken*. Het doel van elke eenheid ligt dus vast. De weg er naartoe en de manier van beoordelen kunnen verschillen.

Het ligt voor de hand dat er altijd een onderwijsaanbod met leeractiviteiten is en een toets met toetsvorm wordt aangeboden, we zijn immers een onderwijsinstelling en geen certificeringsinstituut. (Op grond van het wetsvoorstel kun je een opleiding puur en alleen o.b.v. ELU aanbieden. Dan zou je dus tegen een student kunnen zeggen: wij bieden niets aan, leer het zelf maar...)

Per onderwijseenheid kan de opleiding bepalen of het onderwijs- en toetsaanbod verplicht of facultatief is. Als het aanbod facultatief is, kan de student dus kiezen of hij volledig zijn eigen (leerwegaafhankelijke) route volgt, of het aanbod volgt. Of een tussenvorm, waarin hij gebruik maakt van onderdelen uit het aanbod om zijn eigen route vorm te geven, bijv. het volgen van enkele aangeboden lessen. Dit kan per eenheid verschillen. We zien dat studenten, ook in de deeltijd, soms behoefte hebben aan het volgen van een voorgeformuleerd programma op een bepaalde eenheid. Bijvoorbeeld omdat ze op dat specifieke deel van de opleiding nog zo weinig expertise hebben dat ze niet zelf hun leeractiviteiten en toetsing vorm kunnen geven.

Een dergelijke inrichting biedt direct ook mogelijkheden om een deel van de opleiding (bijvoorbeeld het eerste studiejaar) met een verplichte route van onderwijs- en toetsaanbod in te richten, en in een ander deel de mogelijkheid tot leerwegaafhankelijkheid te bieden. Zo zorgen we dat studenten eerst een goede basis in het vakgebied hebben, alvorens ze meer vrijheid krijgen om eigen keuzes te maken.